

MAANMITTAUSLAITOS

LAUSUNTO

1 (3)

20.9.2013

MML 2301/00 00 00/2013

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO

valtionvarainministerio@vm.fi

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 5.9.2013 asiassa VM008:00/2013

LAUSUNTO KANSALLISEN PALVELUVÄYLÄN VIITEARKKITEHTUURISTA SEKÄ SEN ALUSTAVASTA TOTEUTUSSUUNNITELMASTA

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Maanmittauslaitoksen lausunnon kansallisen palveluväylän viitearkkitehtuurista sekä sen alustavasta toteutussuunnitelmasta.

Maanmittauslaitos lausuu asiassa seuraavaa.

Kansallisella palveluväylällä on saavutettavissa huomattavia etuja perustietovarantojen käytön helpottamiseksi eri käyttösovelluksissa ja viranomais-ten toteuttamisissa sähköisen asioinnin palveluissa.

Maanmittauslaitos toivoo jatkotyöskentelyssä kuitenkin kiinnitettävän erityistä huomiota seuraaviin seikkoihin.

Viitearkkitehtuurissa olisi toivottavaa saada kuvaksia erilaisista käyttötapauksista, joiden pohjalta arkkitehtuurin toimivuutta ja soveltuvuutta erilaisiin tietotarpeisiin ja lainsäädännön asettamiin vaatimuksiin olisi helpompi arvioida.

Arkkitehtuurikuvauksen perusteella jää osittain epäselväksi miten järjestetään henkilökohtaisten käyttövaltuuksien hallinta. Toiminnallisesti erityisesti perusrekisteritietojen osalta olisi välttämätöntä kyetä varmistamaan vähintäänkin roolipohjainen käyttövaltuus sekä ylläpitämään rooleja palveluväylän yhteisessä lisenssipalvelimessa. Palvelun tuottajille palveluväylän yhtenä merkittävimpänä etuna olisi käyttövaltuuksien hallinta keskitetyssä lisenssipalvelussa sen sijaan, että jokaiseen palveluun rakennettaisiin palvelukohtainen pääsynhallinta ja ylläpidettäisiin henkilökohtaisia käyttöoikeuksia.

20.9.2013

MML 2301/00 00 00/2013

Maanmittauslaitos katsoo että, kansalaisen omien tietojen käytön seurantamahdollisuus on kannatettava, mutta vaatii tarkennusta sekä juridisesta että toiminnallisesta näkökulmasta. Mitä tietoja on tarkoitus seurata ja millä tasolla? Erityisesti tässä tilanteessa erilaisten käyttötapauksen kuvaamisella olisi selkeyttävä vaikutus. Palveluväylään kytkettyjä henkilöä tai henkilön varallisuusasemaa kuvaavia perusrekistereiden tietoja käytetään perusrekistereiden lakisääteisen käyttötarkoituksen mukaisesti viranomaistoiminnassa erittäin laajasti. Ulotetaanko raportointi kaikkeen käyttöön vai ainoastaan rekisteristä viranomaistoiminnan ulkopuolelle välitettyyn tietoon? Kuuluvatko esimerkiksi kiinteistön ominaisuustiedot omien tietojen käytön seurannan alaisuuteen siitä syystä, että kiinteistö voidaan liittää henkilöön omistajuuden kautta? Nämä osittain juridisetkin linjaukset määräävät toteutuksen laajuuden ja voivat jopa ratkaista koko palvelun toteuttamiskelpoisuuden.

Arkkitehtuuri tunnistaa erillisen testiympäristön rakentamistarpeen. Palveluväylään operatiivisia toimintojaan liittäville organisaatiolle tällainen testiympäristö on välttämätön. Testiympäristö edellyttää kuitenkin myös testipalveluja ja tietotarjontaa. Tällaisten testipalvelujen ja aineistojen rakentaminen voi edellyttää aikaa vievää kehityspanostusta. Erityisesti henkilötietosuojan alaisten rekisterien osalta ko. palvelut edellyttävät rakenteeltaan oikean, mutta tietosisällöltään keksittyjen testiympäristöjen toteuttamista ja ylläpitoa. Integraatiotestauksen osalta perusrekistereiden tarjoamien testiaineistojen tietosisällön pitää olla myös synkronissa keskenään siten että testattavat esimerkkitapaukset (esim. kuvitteelliset henkilöt ja heihin liittyvät tiedot) löytyvät kaikista palvelua tarjoavista järjestelmistä.

Palveluväylään on esitetty liitettäväksi kaikki yhteiskunnan keskeiset perustietovarannot. Toteutussuunnitelmassa esitetään perustietovarantojen liittäminen palveluväylään keskitetysti palveluväyläorganisaation toimesta. Maanmittauslaitos pitää esitettyä toimintatapaa kannatettavana. Maastotietojärjestelmän osalta on kuitenkin hyvä todeta, että välitettävät sanomamäärät olisivat yksistään pelkän karttakuvapalvelun osalta useita miljoonia vuorokaudessa. Viranomaisten tuottamien paikkatietoaineistojen välittämiseen on olemassa INSPIRE direktiivin määrittelemät palvelurajapinnat, jotka eivät sellaisinaan ole suoraan palveluväylään suunnitellun sanomamuodon (SOAP tai REST) mukaisia. Maastotietojärjestelmän osalta onkin tarkoin harkittava missä määrin sen tietoja olisi tarkoituksenmukaista välittää kansallisessa palveluväylässä. Kansallisen palveluväylän ja paikkatiedon palveluväylien yhteyttä tullaan tarkastelemaan tarkemmin valmisteilla olevassa Julkisen hallinnon paikkatiedon viitearkkitehtuurissa.

Maanmittauslaitos pitää toteutussuunnitelmassa esitettyä hitaampaakin vaihtoehtoista aikataulua optimistisena ainakin käyttöoikeuden alaisten perusrekisteriaineistojen osalta. Tarkemmin aikatauluun voi kuitenkin ottaa kantaa vasta teknisten ratkaisujen valinnan jälkeen.

MAANMITTAUSLAITOS

LAUSUNTO

3 (3)

20.9.2013

MML 2301/00 00 00/2013

Kokonaisarkkitehtuuritaulukon sektorikohtaisia tietojärjestelmäratkaisuja ohjaavien lakien luetteloon tulee lisätä Laki kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta (453/2002)

Pääjohtaja

Arvo Kokkonen

Johtaja

Antti Kosonen